

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.719/2024/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Czifra Károly ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd

ügyvéd címe1

A per tárgya:

sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

64.P.22.137/2024/15.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 420.000 (négy százhuszezer) forint + áfa összegre leszállítja.

Mellőzi az elsőfokú ítélet indokolásának [52]-[76] bekezdését.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 36.000 (harminchatezer) forint kereseti illetéket. Az illeték megfizetése e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 90.000 (kilencvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

- [1] A felperes a Település2i Tankerületi Központ szakmai igazgatóhelyettese.
- [2] Az alperes szerkesztésében a www.eduline.hu internetes sajtótermékben 2024. július 5-én „Még mindig nincs vége: hosszas lejárato hadjárat után a Település1i iskola igazgatóját is leváltották” címmel jelent meg írás, amely az intézmény igazgatói pályázatához köthető helyi feszültségeket mutatta be.
- [3] A cikk megjelenését követően a felperes helyreigazítást kért, amelyet az alperes nem teljesített.
- [4] A felperes keresetében az alperes kötelezését kérte az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére:
- [5] „HELYREIGAZÍTÁS:
- [6] Hírportálunk 2024. július 05. napján 09¹⁴ órakor a »Még mindig nincs vége: hosszas lejárato hadjárat után a Település1i iskola igazgatóját is leváltották« című cikkében
- [7] 1. Valótlanul állítottuk, hogy hosszas lejárato hadjárat után váltották le a Település1i iskola igazgatóját. Ezzel szemben a valóság az, hogy nem történt ilyen esemény. Az iskola igazgatóját nem leváltották, hanem szabályos pályáztatás útján mást bíztak meg az igazgatói feladatokkal. A cikkben megjelent valótlan tényeket azok megfelelő ellenőrzése nélkül egy tanú² Település1i polgármester által írt levél alapján tettük közzé.
- [8] 2. Valótlanul állítottuk, hogy felperes 1984-től 2015-ig volt a Település1i általános iskola pedagógusa. A valóság az, hogy felperes 1984-től 2014-ig volt a Település1i általános iskola pedagógusa.
- [9] 3. Valótlanul állítottuk, hogy felperes a polgármesteri kampányában sok-sok negatívumot állított a helyi, Település1i iskoláról és különösen bírálta az itt megvalósított integrált oktatást. Ugyancsak valótlanul állítottuk, hogy felperes szerint ez az oka annak, hogy a gyerekeket a szomszédos romagyerek-mentes település iskolájába viszik. Ezzel szemben a valóság az, hogy felperes a kampányában egyetlen negatívumot sem állított az iskoláról, nem bírálta az integrált oktatást, nem az integrált oktatást nevezte meg annak okaként, hogy a gyermekeket a szomszéd település iskolájába viszik a szülők.
- [10] 4. Valótlanul állítottuk, hogy felperes az igazgató személyéről nyílt oldalon állított valótlanságokat a választási kampány során. A valóság az, hogy az igazgató személyéről nem állított egyik kampányában sem valótlanságokat.
- [11] 5. Valótlanul állítottuk, hogy a szakmai igazgató tanú² polgármester szerint hivatali hatalmával visszaélve magasabb beosztást, több pénzt ajánlva szándékosan Település1ről csábítja, hívja el a kollégákat. Ezzel szemben a valóság az, hogy a Település1i pedagógusokat egyetlen egyszer sem kereste a szakmai igazgatóhelyettes, nem ajánlott több pénzt és magasabb pozíciót egyetlen kollégának sem.
- [12] 6. Valótlanul állítottuk, hogy a Település1i iskola rendszeresen kimarad a térségi fejlesztésekből. A valóság az, hogy a Település1i iskolában az elmúlt 5 évben 42.000.000,- Ft-os fejlesztés érkezett.
- [13] 7. Valótlanul állítottuk, hogy a főigazgató megbízása előtt a szülők aláírásgyűjtést kezdeményeztek, amelyről értesült felperes, és a szülők képviselőjéhez több FIDESZ-tagot is elküldött, hogy megfenyegezzék, törvénytelen az aláírás gyűjtése. Ezzel szemben a valóság az, hogy felperes senkit sem küldött oda a szülők képviselőjéhez, hogy megfenyegezzék őket.
- [14] 8. Valótlanul állítottuk, hogy a faluban már hónapokkal korábban hallani lehetett, hogy a tankerületi központ szakmai igazgatóhelyettese azt hangoztatja, hogy biztos nem

engedi, hogy személyl legyen ismét a Általános Iskola igazgatója. A valóság az, hogy felperes ezzel kapcsolatosan semmilyen információt nem nyújtott a faluban.”

[15] Perköltség igényét felszámította.

[16] A felperes keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1)-(2) bekezdésére, a 2:43. § d) pontjára, a 2:45. § (1)-(2) bekezdésére, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (3) bekezdésére, a 12. § (1)-(2) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 495. § (1) bekezdésére, és a 496. § (1) bekezdésére alapította.

[17] Kifogásolt kijelentésként jelölte meg az alábbiakat:

[18] „[...]hosszas lejárato hadjárat után a Településli iskola igazgatóját is leváltották” (első kijelentés).

[19] „tanú2 polgármester lapunknak küldött levele szerint az ügy akkor kezdődött, amikor felperes, a Település2i Tankerületi központ szakmai igazgatóhelyettese, aki 1984-től 2015-ig a Településli általános iskola pedagógusa volt 2019-ben a kormánypárt jelöltjeként indult a Településli önkormányzati választáson” (második kijelentés).

[20] „A polgármesteri kampányában felperes sok-sok negatívumot állított a helyi, Településli iskoláról és különösen bírálta az itt megvalósított integrált oktatást. Szerinte ez az oka annak, hogy a gyerekeket a szomszédos romagyerek-mentes település iskolájába viszik” (harmadik kijelentés).

[21] „Az igazgató személyéről is nyílt oldalon állított valótlanságokat, [...] választási kampány során” (negyedik kijelentés).

[22] „A szakmai igazgató ráadásul a polgármester szerint hivatali hatalmával visszaélve magasabb beosztást, több pénzt ajánlva szándékosan Településlről csábítja, hívja el a kollégákat (mind elmondta, hogy ő kereste meg, ígért nekik magasabb beosztást, jövedelmet)” (ötödik kijelentés).

[23] „A Településli iskola továbbá tanú2 szerint rendszeresen kimarad a térségi fejlesztésekből.” (hatodik kijelentés).

[24] „A főigazgató megbízása előtt a szülők aláírásgyűjtést kezdeményeztek, amelyről értesült felperes, és a szülők képviselőjéhez több FIDESZ-tagot is elküldött, hogy megfenyegezzék, törvénytelen az aláírás gyűjtése” (hetedik kijelentés).

[25] „Valószínű elhitték felperes azon állítását, hogy csak a helyi polgármester akarja őt lejártni, egyedül ő kelti a feszültséget” (nyolcadik kijelentés).

[26] „2023-ban a katolikus egyház átszervezésében bízunk, hogy az iskola megmenekül a gátlástalan üldöztetéstől. A véleménynyilvánítást a tankerület vezényelte le. Már ez is igen furcsa volt, hiszen az a szülő, aki nem jelent meg a kijelölt nap kijelölt időpontjában, az mind nemleges szavazatnak számított” (kilencedik kijelentés).

[27] „A körülbelül egy hónappal ezelőtt zajlott 2024-es önkormányzati választások időpontja aztán épp egybeesett a főigazgató-választással, és a polgármester szerint a faluban már hónapokkal korábban hallani lehetett, hogy a tankerületi központ szakmai igazgatóhelyettese azt hangoztatja; biztos nem engedi, hogy személyl legyen ismét a Általános Iskola igazgatója” (tizedik kijelentés).

[28] „Ezt a lehetőséget a másik három iskola vezetője azonnal megkaphatta, kikérték a tantestületek véleményét, Településlen azonban pályázni kellett” (tizenegyedik kijelentés).

[29] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Azzal érvelt, hogy a cikk témája egy kiemelkedően fontos közügy; a felperes, mint

közfeladatot ellátó és tankerületi szakmai igazgatóhelyettesként eljáró személy, a státuszából fakadóan nagyobb mértékben köteles tűrni a kritikát. Egyes kijelentések tekintetében vitatta a felperes keresetösségi jogát; a sérelmezett közlések vélemény, értékelés jellegére, lényegtelen tévedésre, míg a tényállítások valós voltára hivatkozott.

[30] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. A felperest 480.000 forint + 27% áfa perköltség megfizetésére kötelezte az alperes javára.

[31] Indokai szerint a felperes eljárás szabálytalansága elleni kifogását azért utasította el a 2024. október 30-i tárgyaláson, mert nem történt eljárási szabálysértés. A 2024. október 16-i perfelvételi tárgyaláson a perfelvételt lezárta. Az alperes a perfelvétel során jelentette be, hogy mely tényállítása „igazolására” (helyesen: bizonyítására) kéri a megnevezett tanúk meghallgatását. Az elsőfokú bíróság nem hívta fel az alperest a tanúk előállítására, azt a felperes keresettől történő elállása nem is indokolta, a tanúk idézése pedig hosszabb időt vesz igénybe. A tanúk meghallgatása az eljárás érdemi szakára tartozik, ezért a perfelvétel lezárása helyénvaló intézkedés volt. Az alperes előnyhöz nem jutott. A felperes a perfelvételi tárgyaláson nem jelent meg, ezért az érdemi tárgyalás azonnali megtartása és a tanúk meghallgatása esetén sem tudott volna kérdéseket feltenni. Az alperes nem volt köteles hozzájárulni az elálláshoz.

[32] Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása során alkalmazott jogszabályként ismertette Magyarország Alaptörvénye VI. cikk (1) bekezdését, a IX. cikk (1), (2), (4) bekezdését, az Smtv. 1. § 6. és 7. pontját, a 12. § (1)-(2) bekezdését, a Pp. 495. § (1) bekezdését, a 496. § (1), (3) bekezdését. Az Alkotmánybíróság döntései közül a 7/2014. (III. 7.) AB határozat, a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, a 34/2017. (XII. 11.) AB határozat, a 3329/2017. (XII. 8.) AB határozat, a 3357/2019. (XII. 16.) AB határozat rendelkezéseit mutatta be.

[33] Megállapította, hogy az első, hatodik, kilencedik, tizenegyedik kijelentés esetében a felperesnek nincs keresetösségi joga. A második kijelentést jelentéktelen tévedésnek tekintette. Értelmezése szerint a harmadik, negyedik, nyolcadik kijelentés kritikát, véleményt fogalmaz meg, amelyet a felperesnek tűrnie kell. Az ötödik, hetedik, tizedik kijelentés valós tartalmú tényállítás, így annak helyreigazítása sem rendelhető el.

[34] A perköltség tárgyában a Pp. 82. § (1) bekezdése, a 83. § (1) bekezdése, valamint a 499. § (1) bekezdése alapján határozott. Az alperes jogi képviselőjének munkadíját a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (3) bekezdés a) pontja szerint állapította meg 480.000 forint + áfa összegben, figyelemmel a csatolt megállapodásra. Rendelkezése szerint a megfizetett 36.000 forint illeték a felperes terhén marad.

[35] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Másodlagosan az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperesnek megítélt perköltség „lényeges” leszállítását kérte.

[36] Elsődleges jogorvoslati kérelmét a Pp. 498. § (1), (2) bekezdésének sérelmére alapította. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság szükségtelenül és a törvényt sértő módon bocsátkozott a kereset érdemi tárgyalásába. Az érdemi tárgyalás elhalasztásának jogszabályi feltételei nem álltak fenn, ennek következtében az alperes indokolatlan egyoldalú perbeli előnyhöz jutott. Az elsőfokú bíróság olyan bizonyítékokat tett a tényállás alapjává, amelyek beszerzése a törvénysértéssel elhalasztott tárgyaláson történt. A tárgyaláson nem állt rendelkezésre bizonyíték, ezért – a Pp. 498. § (1) bekezdése értelmében – az alperest a kereset szerint kellett volna marasztalni.

[37] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a sajtó-helyreigazítási per az érintett személy védelme érdekében gyorsított eljárás keretében zajlik. A bíróság – a Pp. 498. § (1) bekezdése alapján – a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően nyomban megtartja az érdemi tárgyalást. Bizonyítás felvételének pedig csak olyan bizonyítékokra vonatkozóan van helye, amelyek a tárgyaláson rendelkezésre állnak, vagy amelyeket a felek legkésőbb a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig felajánlottak.

[38] Az adott esetben ez a rendelkezés sérült, mert az elsőfokú bíróság nem tartotta meg nyomban az érdemi tárgyalást; a halasztásnak törvényes indoka nem volt. A bíróság nem engedheti meg, hogy azért ne tartson érdemi tárgyalást, mert az alperes elmulasztotta felsorakoztatni a tanúit. Az elsőfokú bíróságnak a tárgyaláson rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok alapján kellett volna döntenie. Az érdemi tárgyalás megtartása esetén lehetett volna döntenie annak esetleges elhalaszthatóságáról.

[39] Az elsőfokú bíróság azt sem érzékelte, hogy az érdemi tárgyalás azonnali megtartásának elmulasztásával törvénytelen előnyhöz juttatta az alperest, aki lehetőséget kapott a bizonyításra.

[40] Sérelmezte eljárási kifogásának elbírálását. Az elsőfokú ítélet indokolásának [47] bekezdésében foglalt indokot nem találta elfogadhatónak. Eljárási kifogásának lényege az volt, hogy az érdemi tárgyalást nyomban meg kellett volna tartani. A felperes problémája nem az volt, hogy a bíróság nem hívta fel az alperest a tanúi előállítására. Az alperes az ellenkérelem 12. oldalán kifejezetten vállalta, hogy tanúit a tárgyalásra előállítja. Ezért nem volt indok a tanúk idézésére, figyelemmel a Pp. 498. § (1) bekezdésére is.

[41] Ha az elsőfokú bíróság megtartotta volna az érdemi tárgyalást, nem lett volna lehetősége annak elhalasztására. A Pp. 498. § (2) bekezdés *a)* pontjában foglalt feltételek nem teljesültek, mert az alperesnek az ellenkérelemben és a 2024. október 15-i érdemi nyilatkozatban írtakhoz képest nem volt új bizonyítási indítványa. A Pp. 498. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti halasztási ok sem állt fenn, mert az elrendelt bizonyítás lefolytatását épp az alperes akadályozta a tanúk elbocsátásával.

[42] Másodlagos fellebbezési kérelmében azzal érvelt, hogy a per bonyolultsága, a tárgyalások száma és a felperes részvételének hiánya a kirívóan magas összegben meghatározott perköltség leszállítását indokolja.

[43] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[44] A keresetlevél benyújtásától kezdődően részletesen ismertette az eljárási cselekményeket. Kiemelte, hogy írásbeli ellenkérelmét 2024. szeptember 17-én terjesztette elő; csatolta bizonyítékait és tanúbizonyítási indítványt is tett.

[45] Mivel az elsőfokú bíróság a felek közös kérelmére a perfelvételi tárgyalás időpontját 2024. október 16-ra halasztotta, az alperesnek és jogi képviselőjének több ízben is egyeztetnie kellett a tanúkkal az új tárgyalási határról. A tanúk mindhárman foglalkoztatottak, munkaidejük és munkabeosztásuk van, a munkáltatóikkal és kollégáikkal is meg kell beszélniük azt, hogy szabaddá tudják tenni magukat.

[46] A felperes jogi képviselője 2024. október 9-én értesítette az alperest az elállásról és kérte ehhez hozzájárulását. Az alperes azonban ekkor már perbebocsátkozott és részletes, bizonyítási indítványokat tartalmazó ellenkérelmet dolgozott ki (felkészült, munkát fordított az előzetes eljárásra, az iratokat összeállította, a tanúkkal egyeztetett). Szándéka alapvetően az volt, hogy a hozzájárulást megadja, de a már addig befektetett munka miatt hosszabb időt vett igénybe a perköltség igényről való nyilatkozat kimunkálása. A tanúkat időközben értesítette arról, hogy a per meg fog szűnni, a tárgyaláson nem kell megjelenniük.

[47] Ezt követően, 2024. október 14-én értesült az alperes a felperes Facebook-posztjáról, amelyben azt a látszatot keltette, hogy a per az ő álláspontjának érvényesülése miatt fejeződött be. Az alperes számára nyilvánvalóvá vált, hogy a felperes célja a perindítással az volt, hogy az eljárás irataiból információt szerezzen a róla hátrányos véleményt formáló személyekről. Ezzel kívánta kiegészíteni a korábban általa ismeretlen tettes ellen indított rágalmozási per adatait.

[48] Mindezek alapján az alperes úgy határozott, hogy az elálláshoz nem járul hozzá; jogi érdeke fűződik a kereset érdemi elbírálásához. Bejelentését 2024. október 15-én tette meg; ekkor már nem volt lehetőség arra, hogy a tanúk a másnapi tárgyaláson megjelenjenek. Ezért a bizonyítási indítványt fenntartva, az előállítás vonatkozásában módosította az ellenkérelemben foglalt nyilatkozatot.

[49] A felperes és jogi képviselője a perfelvételi tárgyaláson nem jelent meg, de az alperes kérte annak megtartását. Az elsőfokú bíróság összegezte a jogvita tárgyát, felvette a jelen lévő alperes nyilatkozatait, ismertette a keletkezett iratokat; a perfelvételt lezárva az érdemi tárgyalást 2024. október 30-ra halasztotta. Az érdemi tárgyalásra az alperes és az általa indítványozott tanúk megjelentek; a tárgyalást az elsőfokú bíróság megtartotta, majd meghozta az érdemi döntést.

[50] Az alperes hiányosnak ítélte az elsődleges fellebbezési kérelmet, mert a felperes nem jelölte meg, hogy milyen okból, és mennyiben kéri az elsőfokú ítélet megváltoztatását. Nem határozta meg azt sem, hogy a Pp. 369. § (3) bekezdés melyik pontja alapján kéri a másodfokú bíróság felülbírálatát.

[51] Mindemellett a jogorvoslati kérelem a tényállásra és a jogi indokolásra sem tartalmaz értékelést, a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet és a jogsértést sem nevesíti.

[52] A fellebbezés ellentmondásos; csak eljárásjogi kifogást tartalmaz, de az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését célzó kérelmet nem. A fellebbező úgy kéri az elsőfokú ítélet érdemi megváltoztatását, hogy a per tárgyról és annak tényállási és jogi alapjáról szót sem ejt.

[53] Cáfolta az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésére vonatkozó fellebbezési állításokat. Álláspontja szerint a felperes tévesen értelmezi a sajtóperben alkalmazandó soronkívüliséget és a tanúbizonyításra tekintettel elhalasztott érdemi tárgyalás szabályait.

[54] Minden olyan bizonyítás felvételének helye van, amely vagy rendelkezésre áll már a perfelvételi – és a nyomban megtartott érdemi – tárgyaláson, vagy azt a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig felajánlottak. Jelen esetben az alperes már írásbeli ellenkérelmében felajánlotta a tanúbizonyítást; bár önként vállalta a tanúk előállítását, erre a felperes magatartása miatt nem került sor. A Pp. nem teszi a bizonyítás feltételévé azt, hogy az alperes rögtön állítsa elő a tanúkat; a bizonyítási indítványnak kell a perfelvétel lezárásáig elhangoznia.

[55] A Pp. általános szabályai szerint a bizonyítás felvételére az érdemi tárgyaláson van lehetőség, ezért a bizonyítékok értékelése, a tanúk meghallgatása az érdemi tárgyalási szakaszban lehetséges. Az érdemi tárgyalás elhalasztásának Pp. 498. § (2) bekezdés *a), b)* pontjában írt felételei a jelen esetben fennálltak.

[56] A bizonyítási indítványt az alperes a perfelvétel lezárása előtt megtette és valószínűsítette, hogy állításának alátámasztására alkalmas. A felperes magatartása eredményezte azt, hogy a korábban mindenki által megszüntetni szándékozott eljárást végül le kellett folytatni. Az alperes körülményein kívül álló ok az, hogy három munkaviszonyban álló, vidékről érkező tanút nem tud nyomban előállítani.

[57] Mindemellett az alperes nem köteles a tanúkat előállítani, mert a Pp. fő szabálya szerint a tanúkat a bíróság idézi. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felajánlott bizonyításnak helye van, ezért döntött a tárgyalás elhalasztásáról, figyelemmel a Pp. 263. § (1) bekezdésére.

[58] Az alperes a másodlagos fellebbezési kérelmet azért tartotta alaptalannak, mert az alperes a kiadójával (cég1) kötött megbízási szerződés csatolásával bizonyította a perköltség igényének óradíjas alapját, a perben elvégzett munkaórákat.

[59] Érvelése szerint annak nincs jelentősége, hogy a felperes a saját döntése nyomán nem vett részt a tárgyaláson; ez nem eredményezett kevesebb munkaórát az alperes számára. Az alperes az ellenkérelmet részletesen kidolgozta, jelentős időt fordított a megbízóval és a tanúkkal folytatott egyeztetésre. Az elállást követően is részletesen indokolt érdemi írásos nyilatkozatot tett, két tárgyaláson is jelen volt. Mindezek alapján a felszámított perköltség nem minősül eltúlzottnak.

[60] Az alperes teljes egészében pernyertes, ezért sem indokolt a perköltség csökkentése.

[61] A fellebbezés részben alapos.

[62] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 358. § (5) bekezdése], ezért azt a másodfokú felülbírálat teljes terjedelmében érintette a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdése]. Az ítélet felülbírálatára a Pp. 376. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül került sor.

[63] A felperes elsődleges fellebbezésének ismeretében az ítéltábla abból indult ki, hogy a felperes 2024. október 9-én – az alperes írásbeli ellenkérelmének előterjesztését követően – elállt keresetétől. Az elsőfokú bíróság a Pp. 241. § (2) bekezdésének megfelelően felhívást intézett az alpereshez, amely az elálláshoz nem járult hozzá.

[64] A felperes ezután érkezett beadványaiban (11. és 12. sorszámú irat) bejelentette, hogy a perfelvételi tárgyaláson nem kíván megjelenni. Azzal érvelt, hogy az eljárási szabályok értelmében az érdemi tárgyalást azonnal meg kell tartani, annak elhalasztására lehetőség nincs; ha az alperes a tanút nem állította elő, akkor a rendelkezésre álló adatok alapján kell döntést hozni. Mivel az alperes a tényállításait, híreszteléseit a tárgyaláson nem bizonyította, az alperest a kereset szerint kell marasztalni.

[65] A 2024. október 16-ra kitűzött perfelvételi tárgyaláson csak az alperes jogi képviselője jelent meg és kérte annak megtartását. Az ellenkérelmében foglaltak alapján kérte a kereset elutasítását és részletesen nyilatkozott arra, hogy vállalása ellenére miért maradt el a tanúk előállítása. Az elsőfokú bíróság a perfelvételt lezárta és az érdemi tárgyalást elhalasztotta. Annak megtartására 2024. október 30-án került sor. Ekkor az elsőfokú bíróság meghallgatta az alperes tanút, majd érdemi döntést hozott. A felperes és jogi képviselője ezen a tárgyaláson sem jelent meg.

[66] Az iratokból megállapítható, hogy az alperes az elállásról tudomást szerzett, arra vonatkozóan nyilatkozatot tett. A felperes 11. és 12. sorszámú beadványában foglalt nyilatkozatok szerint a felperes továbbra is az eljárás megszüntetését kívánta elérni, bejelentve, hogy a tárgyaláson nem jelenik meg. Arra az esetre, ha a bíróság az alperes kérelmére a perfelvételi tárgyalást megtartja, kifejtette azon jogi álláspontját, hogy a perfelvételi tárgyalás elhalasztására nincs törvényes lehetőség, a perfelvételt le kell zárni, az érdemi tárgyalást megtartani és amennyiben azon nincsenek jelen a tanúk, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alperest marasztalni kell. Másodlagosan tehát ez utóbbira tett indítványt.

[67] Helyesen érvelt azzal a felperes fellebbezésében, hogy a sajtó-helyreigazítási perben a bíróságnak – a Pp. 500. § (1) bekezdése alapján – a per minden szakaszában soron kívül kell eljárnia a jogvédelem időszerűségének biztosítása érdekében. Ebből azonban nem következik, hogy a fél által az eljárásjogi szabályoknak megfelelően indítványozott tanúbizonyítás mellőzésének a soronkívülség szabálya önmagában törvényes indokálul szolgálhat.

[68] A Pp. 498. § (1)-(2) bekezdésének rendelkezései a bizonyítás perben való korlátozottságára vonatkoznak. Jelen esetben a jogszabályhely (1) bekezdésének vagylagos feltétele teljesült; az alperes a tanúbizonyítást a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig felajánlotta.

[69] A Pp. 498. § (2) bekezdés *a), b)* pontja szerint azonban a tárgyalás elhalasztásának és további bizonyítás lefolytatásának helye nem volt. A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítási indítványban a fél köteles megjelölni a bizonyítani kívánt tényt és a bizonyítási eszközt. A 268. § (1) bekezdése alapján pedig a bizonyítási eszköznek alkalmasnak kell lennie arra, hogy igénybevételével a bíróság a perben jelentős tények megállapításához felhasználható, a mérlegelés során figyelembe vehető bizonyítékhoz juthasson. Az alkalmasságról a bíróság mérlegelés alapján határoz.

[70] Az adott esetben azonban a további bizonyítás szükségtelen volt. A felperes a perfelvételi tárgyaláson nem jelent meg, mulasztását ezért a Pp. 190. § (2) bekezdés *a), b)* pontja értelmében úgy kellett tekinteni, hogy a perfelvételi tárgyalást elmulasztó felperes a megjelent alperes tárgyalást megelőzően vagy tárgyaláson előterjesztett tényállítását, jogállítását, illetve bizonyítékát – az írásbeli ellenkérelemben foglaltakat – nem vitatja. A keresetlevélben – az érdemi védekezés ismeretének hiányában – értelemszerűen kizárt a 190. § szerinti vitató nyilatkozat előadása, a felperes azonban a 11. és 12. sorszámú beadványaiban sem tett ilyen perfelvételi nyilatkozatot. Kinyilvánította, hogy célja elsődlegesen az eljárás megszüntetése, mert nem kívánja a per folytatását. Az alperes perfelvételi nyilatkozatait (a keresettel szembeni védekezést) pedig nem értékelte, csak azt az álláspontját közölte, hogy a tanúk távollétében a tárgyalás nem halasztható el.

[71] E nyilatkozat tartalmára tekintettel a perfelvételi tárgyalást elmulasztó felperes vonatkozásában beálltak a Pp. 190. § (2) bekezdés *a)-c)* pontjában meghatározott törvényes vélelmek.

[72] A félnek az eljárás megszüntetésére irányuló kérelme olyan eljárásjogi rendelkező cselekmény, amellyel a per sorsáról rendelkezik a törvény által megszabott keretek között, kifejezésre juttatva, hogy a per folytatását és érdemi befejezését nem kívánja. A felperesnek a 11-12. sorszámú periratban foglalt nyilatkozatai alapján nem maradt fenn olyan érdemben vitatott tény, amely alapján bizonyítást kellett volna elrendelni. Ezért a perfelvételi tárgyalás elhalasztásának Pp. 192. § (1) bekezdésében szereplő egyik oka sem állt fenn.

[73] Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a Pp. 190. § (2) bekezdésének kógens, mérlegelést nem engedő szabályára figyelemmel a perfelvételt a Pp. 194. § (1) bekezdése szerint lezárja, az érdemi tárgyalást megtartja és azon további bizonyítás nélkül – mindössze a felperesnek a tárgyalást elmulasztó magatartására utalva, a Pp. 347. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint eljárva – érdemi határozatot hoz.

[74] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság szükségtelenül bocsátkozott a kereset érdemi vizsgálatába és rendelte el a tanúk meghallgatását. A kereset érdemére vonatkozó részletes indokai is szükségtelenek. Ezért a másodfokú bíróság a felperes elsődlegesen előterjesztett jogorvoslati kérelmében előadottakat – az elsőfokú ítélet indokolása elleni fellebbezésként vizsgálva és azt alaposnak találva – az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2)

bekezdése értelmében részben megváltoztatta és annak érdemi indokait – a Pp. 347. § (2) bekezdés *a) – d)* pontjában megjelölt elemekre is figyelemmel – mellőzte.

[75] A felperes a fellebbezésben nem kérhette az alperes kereset szerinti marasztalását. A korábbi elállási nyilatkozat visszavonására, keresetének ismételt „előterjesztésére” az érdemi határozat (az ítélet) meghozatalát követően a fellebbezésben nincs lehetőség, és ezen az alapon a fellebbezés sem vezethet sikerre.

[76] A kereset ismételt előterjesztését kizárja a Pp. 221. § (2) bekezdésének szabálya; a jelen esetben a keresettől elállás jogkövetkezményei a felperes mulasztása miatt a Pp. 221. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti nyilatkozatok jogkövetkezményeivel azonosan alakulnak: az elállás a 221. § (2) bekezdésének rendelkezése szerint nem vonható vissza és a megváltoztatást megelőző nyilatkozatot újból előterjeszteni nem lehet, az ezzel ellentétes nyilatkozat pedig hatálytalan.

[77] Részben alaposnak találta az ítéltábla a perköltségre vonatkozó másodlagos fellebbezési érveket is.

[78] A Pp. 80. §-a értelmében a perköltség körébe csak a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és ahhoz szükségesen felmerült költségek tartoznak. Az okozatosság és a szükségesség fogalmai mentén esetről esetre dönthető el, hogy egy adott költségfajta vagy annak igényelt mértéke perköltségként figyelembe vehető-e, vagy sem.

[79] Az Ükr. 2. § (1) bekezdése szerint felszámított munkadíj és készkiadások összegének csökkentését a 2. § (2) bekezdésében szereplő felhatalmazó rendelkezés alapján ugyanis a bíróság – indokolt határozattal – elrendelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság részére kógens szabály a felszámított ügyvédi költség mérséklésének indokolási kötelezettsége.

[80] Adott esetben az alperes az Ükr. 2. § (1) bekezdése alapján számította fel ügyvédi munkadíj igényét és ahhoz csatolta a jogi képviselőjével kötött megbízási szerződést. A felek megállapodása értelmében az ügyvédi munkadíj 30.000 forint/óra. Az alperes 8 órát számított fel az ellenkérelem elkészítésére, 5 órát az elállási nyilatkozatra vonatkozó beadvány kimunkálására, 1 órát a perfelvételi tárgyaláson és 2 órát az érdemi tárgyaláson való részvételre.

[81] Az Ükr. a felek szabad megállapodásán alapuló ügyvédi munkadíj mértékéről nem foglal állást, generális szabályából egyértelműen következik, hogy a fél a perben költségként az általa elfogadott és megfizetni vállalt ügyvédi munkadíj összegét számíthatja fel. Az Ükr. 2. § (2) bekezdésében írt mérséklés csak kivételes lehetőség; akkor van rá mód, ha a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység és a munkadíj között aránytalanság áll fenn.

[82] Az eljárás irataiból kétségmentesen megállapítható volt, hogy az alperes ügyvédje a megbízási szerződésben általa vállalt kötelezettségeket teljesítette (azokat az elsőfokú bíróság is számba vette). Ennek alapján a megbízási szerződésben meghatározott megbízási díjra igényt tarthat. Az ítéltábla azonban az alperes jogi képviselőjének az érdemi tárgyaláson való megjelenésért felszámított díjigényt nem tartotta alaposnak.

[83] Az elállás és a perfelvételi tárgyalás felperes részéről történő elmulasztása miatt az érdemi tárgyalás megtartása szükségtelen volt. Az e tárgyaláson való megjelenés költsége ezért nem tartozik a Pp. 80. §-a szerinti, a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és ahhoz szükségesen felmerült költségek körébe. Ezért a másodfokú bíróság az ezzel kapcsolatban felszámított 2 x 30.000 forint + áfa összeggel leszállította az alperesnek megítélt elsőfokú perköltséget, az elsőfokú ítéletet e részében a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatva.

[84] A felperes fellebbezésében előadott érvek az alperes perköltségének további mérséklésére nem adtak okot; a fél nem adott elő olyan egyedi körülményt, amely a felszámított munkadíj további csökkentését eredményezhette volna.

[85] Az eljárás irataiból és a bíróság elektronikus nyilvántartási rendszerének adataiból megállapíthatóan a felperes a kereseti illetéket – az elsőfokú ítéletben foglaltakkal ellentétben – nem fizette meg. Ezért az ítéltábla – az elsőfokú ítéletet e részében a Pp. 383. § (6) bekezdése szerint megváltoztatva – a pervesztes felperest kötelezte a 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére, figyelemmel a Pp. 101. § (1) bekezdésére, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés *b)* pontjára, 42. § (1) bekezdés *a)* pontjára.

[86] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, további rendelkezéseit pedig a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[87] A felperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében sikertelen, ezért a másodfokú eljárásban teljes egészében pervesztesnek tekintendő. A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 364. §-ával alkalmazandó Pp. 81. § (1), (2), (5) bekezdése, a 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes megbízási szerződésre alapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére, figyelemmel az Ükr. 2. § (1) bekezdés *a)* pontjára, 3 munkaóra és 30.000 forint/óra ügyvédi munkadíj értékelésével.

[88] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes.

[89] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2025. március 11.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

Dr. Stecbauer Anita s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró